

LBRIS

We know
books

DANIEL NIȚOI
EUGEN CRISTEA
CRISTINA DELEANU

a r t e

**Eseuri respinse
despre teatru
și viață**

UNIVERSUL ACADEMIC

CUPRINS

UN FEL DE INTRODUCERE	15
-----------------------------	----

DANIEL NIȚOI

ȘI EU? ÎNCOTRO?!	21
EU, CEL CE N-AM NIMIC	24
ESTE NEVOIE DE O REECHILIBRARE EMOȚIONALĂ A SOCIETĂȚILOR?!	29
GURĂ CASCĂ-N SOCIETATE... ..	37
ÎN 9 NOIEMBRIE 1862, MARX ÎI SCRIA LUI ENGELS.....	43
CONDIȚIA REGIZORULUI.....	48
PANDEMIA BĂȘCĂLIEI	54
PE ARIPILE CENZURII.....	68
PUTEM SĂ TRĂIM FĂRĂ BĂTRÂNI?!	73
SUNT UN TÂNĂR ENTUZIAST ȘI PROST.....	79
UN ALT PUNCT DE VEDERE	82
„DUMNEZEU ÎȚI DĂ, DAR NU ÎȚI BAGĂ ȘI ÎN TRAISTĂ”	84

INCERTITUDINEA LA ROMÂNI	87
REVOLTĂ ÎNCHIPUITĂ	91
VIAȚA ÎȘI URMEAZĂ CURSUL	95
LĂSAȚI-MĂ SĂ MAI VISEZ PUȚIN	102
„ZI-MI CE TE SCOATE DIN FOAME”	113

CRISTINA DELEANU

CINE MAI SUNTEM? O TURMĂ?	119
15 IUNIE?!	129
BRAVE NEW WORLD	132
CUCII	135
CUM NE BATEM JOC UNII DE ALȚII	139
DE CE?	145
EXPERIMENTUL ROMÂNIA	152
HĂUL VORBIRII	156
ÎNTR-ADEVĂR „NUNTA ANULUI”	160
ÎNTRE BINE ȘI RĂU	163
LECȚIE DE ISTORIE	168
SUNTEM PARIA?	172
NIMIC DESPRE BABUINI	175
20/20...	178
PE-AL NOSTRU STEAG...	183
PREFIXUL „digi”	187

RAMA DE ARGINT	190
REMEMBER	192
SCRISOARE ÎNCHISĂ „ROMÂNIA, DRAGA MEA!”... ..	194
ȘI A FOST ZIUATEATRULUI... ..	199
STAREA DE FAPT	202
UMILINȚA, PAS CU PAS.....	207
VALUL 6 – RĂZBOIUL sau DANSUL NEBUN AL INFORMAȚIILOR	210
„VEȘNICIE”	213
VREM O ȚARĂ CA AFARĂ?	217

EUGEN CRISTEA

DAȚI-MI VIAȚA ÎNAPOI!	223
IMPERIUL FRICII	227
LACRIMILE CRISTINEI DELEANU	233
„LEGEA” PUMNULUI.. ..	236
MI-A SĂRIT ȚANDĂRA.....	240
O OAZĂ DE LUMINĂ	244
QUI PRODEST?	247
ȘI TOTUȘI, POEZIA... ..	249
TRISTEȚI COVIDIENE	254
UN FEL DE PAMFLET	258
UN MATERIAL TRIST	263
CE-I DE FĂCUT?	267

ȘI EU? ÎNCOTRO?!

„Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată.”

(I Corinteni 13, 4-8)

Rătăcesc printre cuvinte speriat de gândurile *noilor concepții despre viață*. *Spații albe* în care tineri și maturi rătăcesc deopotrivă în lupta interioară de a-și găsi un loc și un rost în viață. Haotic, rătăcesc pe străzile lumii dându-și pauză propriei vieți, propriei identități. Ei vor să fie totul și nimic în același timp. Rostul nu îl mai văd în nimic. Totuși, în sinea lor își doresc unul. Se refugiază în alcool, substanțe psihotrope, desfrâu trupesc, viteză inconștientă și orice altceva ce le poate oferi moartea pentru o clipă, lăsându-și doar trupul în viață să plutească necunoscut prin lume.

Traume familiale, traume la locul de muncă, decepții sentimentale, neajunsuri, imposibilitatea de a-și îndeplini visul copilăriei... toate acestea umplu paharul sufletului blocându-l într-o lume pe care o refuză. Crezând că se răzbună pe nedreptățile vieții încearcă să își bată joc de ea izolându-se, oferindu-și *spații albe* care să îi suspende gândurile măcar pentru o clipă, să îl plaseze în afara lumii și a responsabilităților.

Dar, tânărul/adultul (de fapt copilul necopt sănătos) nu realizează că nu face altceva decât să își suspende propria viață. Nu face altceva decât să își consume timpul într-un pom fără rod în speranța că vor renaște astfel. Recunosc, este greu. De cele mai multe ori viața nu ne este atât de simplă și frumoasă pe cât ne-o dorim. Oportunitățile din jurul nostru și evoluția tehnologică ne frustrează din ce în ce mai tare. Ne izolează în neputința de a avea totul și nu ne mai bucură nimic. Nimeni nu mai susține pe nimeni. Dorințele devin incapabile de susținut pe cont propriu, incapabile de susținut de familie. Dorim prea mult și oferim prea puțin. Propria noastră existență prin lume devine prea nimicnică de grandoaarea lucrurilor. Și asta ne inhibă. Preferăm să evadăm, să ne facem necunoscuți, să refuzăm lumea, iar singura acceptare a lumii pentru existența noastră este că și ea începe să ne refuze. Dar toate astea până când?! Cum poți renaște din neantizarea auto-impusă într-o lume în care nu ai reușit să te adaptezi poate niciodată?

Suspendarea în *spațiul alb* nu duce nicăieri pe termen lung. Pauza pe care ți-o atribui, în ciuda responsabilităților în fața familiei și a lumii nu poate dura la nesfârșit. Asta ar însemna înființarea unor orașe întregi de neantizare. Fuga de lume durează în funcție de individ, de cât timp are nevoie să își reîncarce *bateriile*. Sau de cât timp are nevoie să se împiedice de imboldul de a continua prin viață.

Rătăcesc printre cuvinte și, poate acesta este *spațiul meu alb* care îmi permite, la sfârșitul zilei, să pășesc identitar prin lume, ci nu ferindu-mi ochii ascuns în vreun hangar dezafectat.

EU, CEL CE N-AM NIMIC

Iartă-mă, cititorule, că te jignesc ieșindu-ți în cale. Iartă-mă tu, omule cu multe păreri și puține trăiri. Iartă-mă, tu. Da-da, tu! Cel ce citești acum pe telefon, sau pe tabletă. Iartă-mă copile, iertați-mă părinți, iertați-mă voi toți că nu reușesc să depășesc bariera integratului superdezvoltat al tehnologiei ce ne înconjoară (am rămas la tranzistor). Iartă-mă natură, iartă-mă tu, floare, căci nu mai știu să te miros, iartă-mă tu, gâză, căci nici nu mai știu că ești, sau ai existat vreodată, de când cu insecticidele astea la modă și de când cu tehnologia care mă ajută să te omor pe un ecran tactil în destinderea unui joc. Și, nu în ultimul rând, iartă-mă tu, credință, că te-am ucis în suflet și-n gând nu mai ai loc! Mi-aș fi dorit să scriu acum un text de analiză socială, al stării sociale, al stării omului. Să văd ce îi mai face sufletul românului dincolo de sclipiciul aparent. Dar am realizat că m-aș găsi bolnav incurabil de progres. De același progres pe care îl trăim cu toții mai mult sau mai puțin dorit. Și nu, nu cred că mai există conservatori, ci doar o amintire a unei reminescente de trăire conservatoare. Altfel, nu m-ai citi acum de pe tabletă. Iertați-mă dumneavoastră, cei ce țineți acum cartea în mână.

Și stau oarecum trist și observ tot aerul îmbâcsit din jurul meu, toată moartea, toată deșertăciunea unei lumi din ce în ce mai haotice în goana după... nimic. Alertă maximă că putem muri, iar „eu”, *plin de virtuți înalte*, alerg să prind *kilul* de făină să mor sătul. Și-mi vine să urlu spre cer (până la proba contrarie există acolo un Creator, un Zeu, un Dumnezeu, sau orice altă energie în care crede fiecare și care să mă ia și el în bășcălie așa cum facem noi oamenii față de creația lui) să cer odată sfârșitul. Nu e corect?! Nu e bine?! Cui îi pasă?! Râd și.... am făină! Ba chiar am mai mult timp să conturez bancuri în fața morții, să ironizez, să-mi scriu păreri perene, ba chiar să-njur pe ici - pe colo, între două pauze de bere. Ah! Și câte și mai câte răutăți și renegări ale vieții celor din jurul meu! Că: *ce?! Am dreptul! Sunt liber să fac ce vreau, e democrație!* Pentru libertatea asta au luptat părinții noștri, strămoșii noștri. Pentru libertatea asta luptă și americanii, și rușii cu tancurile și toată Europa într-un glas unitar spre război, pardon spre *menținerea păcii și armoniei între popoare*. Dar, din păcate, venim la vorba lui Putin, democrația noastră a eșuat de multă vreme. Și nu pentru că ar avea ceva rău în ea, ci pentru că noi suntem din ce în ce mai răi.

Nu mai credem în nimic, nu ne place nimic (și dacă acum ne place, mâine se demodează), luăm în răs totul, nu mai respectăm nimic și pe nimeni, avem păreri oricând despre orice. Și, dacă l-am avea pe Papă rege peste neamuri, l-am bate cu pietre prin cetate căci... hai să fim serioși, *toți cerem spitale, nu catedrale*, că am evoluat

destul și nu mai suntem proști să credem în ceva dacă nu se demonstrează matematic, fizic, științific, biologic, facebook-matic, instagram-atic și, eventual, Doamne-Doamne să ne apară și pe Tinder cu *sad face* pentru conturile desfrânării. Simt că am scris o blasfemie dar, cu toată durerea în suflet: nu, nu mai credem în nimic. Ah, iertați-mă, credem în banul din ce în ce mai mult, care din ce în ce mai mult ni se pare că e insuficient. Iar aurul, din ce sporește, din aia ne îngroapă în aroganță, desfrânare, tristețe, răutate, negare, ignoranță, ură și (o Doamne!) câte și mai câte *virtuți* sociale pline de *unitate și iubire între semeni*. Da! Nu ați văzut?! Ne *declaram toți* iubirea la televizor, pe site-urile de socializare, în mesajele de pe grupuri, în mesajele private ș.a.m.d. Mă mir de unde atâta depresie, pardon, voiam să spun că mă mir cine a inventat acest cuvânt, căci *nu văd* să se regăsească în societatea lumii de astăzi.

Nu mai știi când sunt ironic și când nu?! Am înțeles. Asta pentru că ești obișnuit să scroll-uești poze cu bancuri care să sugereze trei sferturi din banc, iar scrisul să fie cât mai dedus.

Nu mai avem timp să citim, să gândim, să trecem prin filtrul nostru personal. Nu e de *hăhăială?! Nu ne interesează. Așa e?! Dă-i în mă-sa cu gândirea lor!* Ia prea mult timp. Și-așa viața e prea scurtă, e prea tristă. Trebuie să ne-o trăim în destrăbălare și desfrâu, căci altfel trece

tineretea. Și e mai bine așa. Nu?! Da, din păcate nici eu nu mai știu unde îmi începe ironia și unde se oprește. Sunt obișnuit să fiu vesel și să îi fac pe cei din jurul meu să se simtă bine indiferent de câte, sau ce probleme am în sufletul meu.

Cu ceva timp în urmă am pus un mesaj responsabil pe un grup cu pretenții intelectuale, dar cu bășcălii interminabile despre moartea din jurul nostru, despre lațul care strânge gâtul omenirii într-un cântec de ignoranță și iresponsabilitate infantilă. (Ah! Ce cuvinte dulci, chiar blânde pot găsi uneori!) Grupul s-a blocat preț de douăzeci de minute. Am simțit apoi aparența unei înțelegeri a situației. Oamenii au devenit brusc, preț de câteva ore, responsabili, adulți, asumați. Aparent doar. Pentru că, pe măsură ce numărul de morți creștea, pe măsură ce panica se instala în lume, creșteau și numărul de bancuri, de poze *virale* ale unei bășcălii interminabile. *Doar nu ne schimbăm acum pentru câteva sute sau mii de morți. Nu suntem noi, asta e principal. Ce mă interesează pe mine că moare ăla din grădina cealaltă?! Eu nici măcar nu am grădină. Așa că ia mai lăsați-mă în pace! Am faină, am carne, ulei, conserve... Mă doare-n cot de-atâta tuse!*

Dar mă desculț din nou, ca altădată, să simt copilăria. Și pun piciorul gol în pământul umed. Și-ncep să-l simt cum plânge. Pășesc apoi prin iarba pală, gâfâind și ea un oxigen cu pete. Mă uit la cer și-abia îl văd de fumul unui nor din arderea de smoală și ... plâng. Nu mă-ntrebați de ce.

Copilăria! Crezut-am, poate, mult-prea-mult în viață. Crezut-am în familie, în respect și-n iubire. În ajutor fratern, în vecinicie, și-n lucruri mai puțin, căci parcă dor în avuție. Doar brațe sfinte cu schimb de energie, în masa părintească cu neamuri multe unite-n veselie, cu pita noastră goală ca unică bogăție. Și-n rugăciunea către îngerașul meu, care, deși mă crezi banal, îmi aducea bucurie. Rupeam pita (căci nu se taie fața lui Hristos, zicea bunica), o-mpărțeam între noi și nu exista dușmănie. Acum ... am pâine cu semințe de nu le știu soiul. Și feliată, numa-numa' s-o-mbuc dar... sunt singur în bucătărie. Și-mi cere unul și-altul să mă maturizez căci timpul nostru cere să mă adaptez unei lumi tăcute-n ignoranță și-n bășcălie, în parvenirea sortii și-n umilirea unei morți a sufletului în goana dup-averi și titluri ce mi-ar hrăni mândria – unui suflet mort, desigur.

Și-acum, c-am terminat cu ironia, lăsați-mă acum să-i cer Lui Dumnezeu, nu, nu iertare, ci să mă refacă mai bun o dată, mai îngăduitor, mai blând și înțelept deopotrivă, și-n fața mea o lume unită-n gând și suflet, cu zâmbet cald și gândurile puse-n armonia unei vieți frumoase, nu ca în rai, căci pe Pământ e, poate, un pic mai bine – e democrație.

ESTE NEVOIE DE O REECHILIBRARE EMOȚIONALĂ A SOCIETĂȚILOR?!

Se spune deseori că în fața pericolului de moarte chiar și cel mai înrăit ateu devine credincios. De-alungul istoriei omul a crezut și s-a închinat la diverse forme spirituale sau la diverse obiecte (chipuri cioplite, așa cum le numește Biblia). Zei ai Olimpului, Animiști, Taumaturgi, Șamani, Vraci, Gnostici, Musulmani, Creștini și câte și mai câte forme și denumiri a luat credința omului în spiritul înălțător, nedefinit, protector, creator sau câte și mai câte nume au luat propovăduitorii acestora.

Progresul i-a adus pe unii dintre ei (cel puțin în vest și în S.U.A.) chiar și în stadiul construirii unor locuri, pentru că nu le pot spune biserică, care să venereze partea răului, să dezvolte un cult al lui Scaraoschi. Da, întotdeauna au existat și mici devieri, excepții de la regula normalității – înțelegând normalitatea ca fiind forma acceptată de majoritate și care nu generează pagube în sufletul și mintea omului.

Credința într-o formă, într-o forță abstractă, creatoare, protectoare, Divină, i-a dat omului întotdeauna traiectoria

morală (în unele cazuri mai mult sau mai puțin corectă, privind-o acum în perspectiva subiectivității implicării laturii umane – căci puterea de înțelegere și aplicare au făcut întotdeauna diferența), impulsul unui scop al vieții și, de cele mai multe ori, încrederea că viața nu se oprește după moartea fizică.

Fie că a fost amenințat că poate fi damnat pentru faptele sale de petrecere a sufletului în chinurile din hades, gheenă, infern, tartar, iad sau cine știe ce alte forme și denumiri ale suferinței la care este supus păcătosul, fie că i s-a promis viață veșnică alături de îngeri, fie că i s-a promis zecile de virgine într-un paradis aflat dincolo de trup, omul și-a găsit sprijinul, sau a avut apanajul credinței. Schimbarea formei/tipului de credință în timp, a fost rezultatul unui haos emoțional acumulat pe fondul celui economic (de supraviețuire) în care oamenii s-au îndoit de zeii în care credeau, de obiectele pe care le venerau în momente de tranzit ale vieții lor. În momente în care din cauza dezechilibrului emoțional zeitățile nu le mai ofereau răspunsuri, nu le mai ofereau sprijin, în ultimă instanță nu mai țineau pasul cu sistemul lor de valori schimbat sau aflat în schimbare.

Trecerea de la religiile politeiste, ne arată istoria, s-a făcut în perioade de crize ale umanității. Atunci când credința s-a aflat în cel mai vulnerabil punct. În timpul în care credința, s-a plasat ultima pe lista de priorități sufletești, umane, s-au produs cele mai mari schimbări în culturile lumii prin războaie și revoluții.

Astăzi, aflați în punctul cel mai înalt al educației în lume (nicicând în istorie educația nu a mai cunoscut o favorizare și o accesibilitate la educație ca în zilele noastre) religia își pierde, din păcate, din interes. Iar moralitatea pe care biserica o ținea în frâu cu dogmele și doctrinele ei rigide trebuia reechilibrată printr-un nou sistem, sau readusă (într-un fel sau altul) în responsabilitatea bisericii – cel puțin până la descoperirea unor noi forme de păstrare a echilibrului.

Criza politică din lume este de fapt o criză a instinctelor umane ce se reflectă în organizarea statelor. Iar marile bătălii pentru stăpânire și de găsim a unor noi forme de înavuțire, de acumulare de capital, de supraviețuire, chiar și prin metode mai puțin morale din partea statelor, nu sunt altceva decât o oglindă a instinctelor umane, căci statul deține toate instinctele noastre fără să aibă limitele noastre. Sistemul de valori se schimbă, iar sistemele socialiste și liberaliste trebuie să se adapteze și să învețe unele de la altele, să-și împrumute sistemele benefice și să renunțe la orgoliile doctrinare. Musonii ce bat contrar dinspre est și vest nu fac altceva decât să creeze la mijloc haosul întâlnirii lor, iar la bază să suprasolicite și să epuizeze uzinele umane generatoare de forțe. Și, dacă nu vor găsi un punct de vedere comun întru armonizarea societăților și echilibrării emoționale ale indivizilor ce compun statele, aceștia vor crea o nouă perioadă critică în care oamenii vor fi preocupați să distrugă, și nu să construiască. Poate că efortul de a face față Orientului în plin progres trebuie